

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudcem Mgr. Zdeňkem Macháčkem ve věci

žalobce: X, narozený dne X
státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupen advokátem Mgr. Václavem Dařbujanem
sídlem Jungmannova 351/2, Liberec

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

za účasti osob zúčastněných: I) X, narozená dne X
bytem X

II) X, narozená dne X
bytem tamtéž

III) X, narozený dne X
bytem tamtéž

všichni zastoupeni advokátkou Mgr. Janou Velhartickou
sídlem Palackého 3145/41, Jablonec nad Nisou

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2024, č. j. MV-179878-4/SO-2024

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osobám zúčastněným na řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 10. 10. 2024, č. j. OAM-6131-28/PP-2024. Tímto usnesením správní orgán I. stupně rozhodl tak, že správní řízení o žádosti žalobce o povolení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana EU bylo podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zastaveno, neboť žalobce se bez vážného důvodu nedostavil k výsledku.
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce byl správním orgánem I. stupně předvolán k výsledku na den 29. 8. 2024. Žalobce se však k tomuto výsledku nedostavil. Dne 2. 9. 2024 byla do spisu založena omluva žalobce ze dne 28. 8. 2024, jejímž prostřednictvím se žalobce omlouval z neúčasti u výsledku ze zdravotních důvodů. Usnesením ze dne 11. 9. 2024 byl žalobce vyzván, aby svou neúčast doložil lékařskou zprávou. Dne 1. 10. 2024 zástupce žalobce sdělil, že čeká na sdělení žalobce, zda má lékařskou zprávu k dispozici, neboť v tuto chvíli není možné se s žalobcem spojit. Dne 10. 10. 2024 vydal správní orgán I. stupně shora označené usnesení, jímž řízení o žádosti zastavil. Žalovaný uvedl, že žalobce byl v předvolání poučen o následcích nedostavení se a že absenci u výsledku je třeba doložit. Tvzení o zdravotní indispozici nebylo přes výzvu doloženo nijak. Přestože žalobce v odvolání uvedl, že o něj v době indispozice pečovala sestra a že k tomu doloží její čestné prohlášení, ani toto prohlášení předloženo nebylo. V postupu správního orgánu I. stupně nelze spatřovat snahu o formální ukončení řízení. Provedení výsledku žalobce bylo ve věci relevantní, jak popsal správní orgán I. stupně. Námitku zásahu soukromého a rodinného života žalobce neuplatnil. Žalobce je rozvedený, dle opatřených podkladů nemá se svými dvěma nezletilými dětmi vytvořen vztah. Má soudně upraven styk s dětmi každou sudou neděli od 14:00 do 17:00 hodin za přítomnosti matky. Je v produktivním věku, zdravotní potíže netvrdí. Žalovaný tedy neshledal nepřiměřenost rozhodnutí.
3. Žalobce v podané žalobě uvedl, že zastavení řízení bylo nepřiměřeně formalistické. Správní orgán si vybral pro žalobce postup nejméně příznivý. Usnesení o zastavení řízení bylo pro žalobce překvapivé. Je pravdou že žalobce byl poučen o následcích nedostavení se, povinnost doložení vážného důvodu však míří především na změnu termínu v důsledku předem známé skutečnosti. Poté co se zmocněnec žalobce dozvěděl, že žalobce lékařskou zprávou nedisponuje, nepokládal za nezbytné se podrobně zabývat střevními problémy žalobce a

odůvodňovat, proč není lékařská zpráva k dispozici, když žalobce znovu navrhl svůj výslech, čímž pokládal záležitost za uzavřenou. Včasná omluva i bez doložení bývá správními i soudními orgány zpravidla pokládána za dostatečnou. Správní orgán formálně postupoval dle zákona, nicméně se omezil na formální dokládání skutečností a nevěnoval se podstatě řízení. Zmocněnec nepožadoval po žalobci zajišťování formální lékařské zprávy. Je na soudu, aby zhodnotil, zda byl postup správního orgánu přiměřený okolnostem, nebo zda šlo o postup nepřiměřeně tvrdý.

4. Žalobce dále nesouhlasil s hodnocením dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Je-li žádáno pobytové oprávnění z důvodu péče o osobu blízkou, není třeba tvrdit, že negativní rozhodnutí bude mít negativní dopad do osobní sféry žalobce, který na tyto dopady nebyl ani dotazován. Žalobce popírá, že by se v minulosti nezajímal o své děti a že by k nim neměl žádný vztah. Důvody problematičnosti vztahu s dětmi spočívají v konfliktu mezi rodiči. Matka po nějakou dobu bránila styku dětí s žalobcem, který na styk s dětmi netlačil. Děti i v opatrovnickém řízení, kde nebyl vypracován žádný znalecký posudek, vypovídaly pod vlivem matky. Správní orgán tedy dospěl ke zkresleným závěrům neodpovídajícím skutečnosti.
5. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a zopakoval jeho závěry, na nichž nadále setrval. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.
6. Jako osoby na řízení zúčastněné soud přibral žalobcovy děti a jejich matku, s níž musí žalobce v rámci realizace styku s dětmi kooperovat. Ta uvedla, že sama se k výslechu dne 29. 8. 2024 dostavila. Kontakt žalobce s dětmi je minimální. Matka žalobce průběžně informuje o záležitostech dětí a jejich aktivitách, reakce žalobce není žádná.
7. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že dne 22. 4. 2024 žalobce požádal o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Žalobce v řízení sám navrhl provedení svého výslechu, k němuž byl na den 29. 8. 2024 předvolán s poučením o nutnosti doložit závažný důvod, pro nějž by se případně nemohl k výslechu dostavit. V předmětný den se žalobce nedostavil, omluva zaslaná jeho zástupcem byla doručena dne 28. 8. 2024 ve 23:02 hodin. V ní bylo uvedeno, že žalobce již několik hodin zvrací, jeho zástupce požádal žalobcovu sestru, aby pokud možno zajistila lékařskou zprávu. Po výzvě k uplatnění důkazů, kde správní orgán vysvětlil, že mu doposud lékařská zpráva předložena nebyla, zástupce žalobce sdělil, že se mu nedaří spojit se s žalobcem, a zopakoval návrh na provedení žalobcova výslechu. Dne 10. 10. 2024 vydal správní orgán I. stupně shora označené usnesení o zastavení řízení, v jehož odůvodnění vysvětlil, že žalobce se nedostavil k výslechu, k čemuž nedoložil vážný důvod.
8. V odvolání, resp. v doplnění původního blanketního odvolání žalobce mj. jako důkaz navrhl čestné prohlášení sestry žalobce, která měla o žalobce v době indispozice pečovat. Žalobce uvedl, že toto čestné prohlášení zašle samostatným podáním, k čemuž však nedošlo. O odvolání následně rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.
9. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.

10. Podle § 169j odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců může správní orgán za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyslechnout účastníka řízení. Na výslech účastníka řízení se použijí obdobně ustanovení správního řádu o důkazu svědeckou výpovědí, není-li dále stanoveno jinak.
11. Podle § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.
12. Podle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců, usnesením se také zastaví řízení o žádosti, jestliže cizinec v řízení o jeho žádosti odmítne vypovídat nebo se bez vážného důvodu nedostaví k výslehu.
13. Podaná žaloba obsahuje dva stěžejní okruhy námitek. První z nich se týká nedoložení důvodu žalobcovy absence u výslehu, k němuž byl předvolán. Žalobce nezpochybňuje relevantnost provedení jeho výslehu v řízení, ostatně jej sám navrhoval. Dokonce připouští, že postup správního orgánu I. stupně, který z důvodu nedoložení vážného důvodu nedostavení se k výslehu zastavil řízení, je formálně v souladu se zákonem. Přesto se cítí být takovým postupem překvapen a považuje jej za formalistický.
14. Soud v tomto ohledu neshledává nezákonnost postupu správního orgánu. Ten má jednak oporu v citovaných zákonných ustanoveních, jak žalobce uznává, jednak o něm byl žalobce předem poučen. Deklarované překvapení žalobce nemůže být příliš velké, jestliže jej správní orgán I. stupně již v předvolání k výslehu poučil o obsahu ustanovení § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců a o tom, že závažný důvod, který by snad žalobci bránil v účasti na výslehu, je třeba správnímu orgánu doložit.
15. Problematika posuzování omluv se napříč nejrůznějšími typy řízení před správními orgány či soudy zásadně neliší. Lze obecně konstatovat, že náležitou omluvou je taková omluva, která souhrnně vyhoví požadavkům na její včasnost (bezodkladnost), důvodnost a doložení uplatněného důvodu. Například v rozsudku ze dne 27. 1. 2015, č. j. 6 As 215/2014-25, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Stěžovatel nemá pravdu, když tvrdí, že ho měl městský úřad vyzvat k doložení dalších důvodů omluvy z ústního jednání, pokud měl pochybnosti. Důkazní břemeno ohledně prokázání náležitosti omluvy totiž leží na osobě, která omluvu podává. Bylo tedy pouze věcí stěžovatele, aby doložil důvody omluvu ospravedlňující. Úkolem magistrátu nebylo poučovat stěžovatele o tom, jaké by měl předložit důkazy a důvody omluvy.“*
16. V daném případě správní orgán I. stupně dostal požadavku ustanovení § 59 správního řádu v tom směru, že žalobci výslovně sdělil, jaký následek nastane, pokud se žalobce bez vážného důvodu nedostaví k výslehu a upozornil jej, že takový důvod musí být žalobcem doložen. Takový požadavek je logický, neboť jde o důvod vzniklý na straně žalobce. Ustanovení § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců by poněkud pozbývalo smyslu, pokud by jej měl cizinec automaticky překlenout pouhým tvrzením existence vážného důvodu. Správní orgán je oprávněn požadovat předložení alespoň elementárního podkladu osvědčujícího, že tvrzení žalobce není účelové. V řešené věci měl žalobce dostatek prostoru k doložení své absence. Správní orgán po něm nevyžadoval, aby podklad osvědčující důvod jeho absence předložil např. ještě před termínem výslehu, současně s omluvou apod. Byl naopak

(správně) ochoten jej akceptovat i dodatečně, avšak nedočkal se ničeho. Nebyla předložena ani lékařská zpráva, ba ani žalobcem v odvolání zmiňované čestné prohlášení žalobcovy sestry, která o něj v době absence u výsledku měla pečovat.

17. Zdravotní obtíže žalobce tak doposud setrvávají v rovině pouhého tvrzení. To vše přes předchozí poučení správního orgánu I. stupně. Za těchto okolností neshledává soud postup správních orgánů, které přistoupily k zastavení řízení dle § 169r odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců nezákonným. Nic na tom nemění skutečnost, že se jednalo o první omluvu žalobce z výsledku. Překvapivost přijatého řešení zmírňuje i fakt, že správní orgán I. stupně ještě ve výzvě k uplatnění důkazů ze dne 11. 9. 2024 žalobce upozorňoval, že považuje za potřebné objasnit, zda se žalobce skutečně nemohl k výsledku dostavit, a že je tedy na žalobci, aby vážný důvod absence doložil. Správní orgány tedy postupovaly snad striktně, avšak nikoli procesně neférovým způsobem vedoucím k nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Není pravdou, že by se povinnost doložit vážný důvod týkala pouze absencí z předem dlouhodobě známých důvodů. Poučení, kterého se žalobci dostalo, nic takového neuvádí. Tvrzení, že správní orgány a soudy zpravidla považují i nedoloženou omluvu za dostatečnou, je zcela obecné. U zdejšího soudu tomu tak není, parametry řádné omluvy byly popsány výše.
18. Druhá část žaloby se týká nesouhlasu žalobce s posouzením dopadu rozhodnutí správních orgánů do soukromého a rodinného života žalobce. Těžiště žalobní argumentace zde leží v tom, že žalovaný nesprávně nahlédl na vztah žalobce k jeho dětem. Ani v tomto ohledu soud nemůže dát žalobci za pravdu. Předně jde ve věci o typ rozhodnutí, jehož potenciál způsobit tak závažný zásah, že by mělo dojít k aktivaci čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je nízký. Žalobci není odebráno stávající bytové oprávnění, žalobce pouze neuspěl s žádostí o bytové oprávnění nové. Správní judikatura konstantně dovozuje, že v takovém případě je intenzita eventuálního zásahu do soukromého a rodinného života cizince nižší. Nadto bylo řízení skončeno procesním usnesením o zastavení řízení, a to z důvodu, který způsobil sám žalobce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2018, č. j. 4 Azs 246/2017-35). Současně mu napadené rozhodnutí nebrání, aby o bytové oprávnění v ČR nadále usiloval. Již tyto faktory v podstatné míře brání závěru o zásadním zásahu do žalobcova soukromého a rodinného života.
19. Žalobce nadto nepřiměřenost rozhodnutí ve správním řízení přímo nenamítal. Přiměřenost dopadu rozhodnutí je přitom třeba posuzovat ke konkrétní námitce (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 9 Azs 352/2019-33). Protože potencialita zásahu rodinného života žalobce byla seznatelná z obsahu spisu, žalovaný se jí zabýval na základě jemu známých skutečností, které vyhodnotil. Vytýká-li žalobce žalovanému, že vycházel především z jemu dostupných výstupů z opatrovnického řízení před soudem, není to namístě. Bylo na žalobci, aby eventuálně namítal nepřiměřenost dopadů rozhodnutí a aby popřípadě označil podklady na podporu svých tvrzení. Žalovaný měl k dispozici výstup z bytové kontroly, soudní rozhodnutí či zprávu Centra Protěž, z nichž vyplývalo, že děti žijí s matkou, styk s otcem je spíše okrajovou záležitostí a vzájemný vztah žalobce a dětí sotva existuje. Tyto podklady žalovaný vyhodnotil a dospěl k závěru, který ve spojení s výše uvedenými faktory, musí obstát. Žalovaný se nemohl pasovat do role opatrovnického soudu a vyhodnocovat, nakolik jsou děti pod vlivem matky postaveny proti žalobci. Ostatně zpráva Centra Protěž je zprávou neutrálního mediátora, která není založena výhradně na postoji matky, ale obsahuje

vlastní náhled neutrálního subjektu. Lze uzavřít, že ani soud neshledává nepřiměřenost zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.

20. Vzhledem k uvedenému dospěl soud k závěru, že správní orgány postupovaly vůči žalobci v souladu se zákonem. Proto byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Soud rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s, když oba účastníci s takovým postupem vyjádřili souhlas.
21. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný správní orgán, jemuž žádné náklady přesahující běžný rozsah činnosti správního orgánu nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
22. Protože osobám zúčastněným na řízení soud neuložil v řízení žádné povinnosti a současně neshledal žádné důvody hodné zvláštního zřetele, vyslovil v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s., že se osobám zúčastněným na řízení právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 19. června 2025

Mgr. Zdeněk Macháček,
samosoudce

